

BIJLAGE: DE STEMWIJZER, STAP VOOR STAP

De opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen is in de regel lager dan bij Tweede Kamerverkiezingen. Anderzijds geldt dat de gemeenteraadsverkiezingen het dichtst bij de kiezer staan. Lokale onderwerpen spelen een zeer belangrijke rol bij die verkiezingen.

Het lokale karakter en het feit dat kiesgerechtigden een extra duwtje kunnen gebruiken, maakt het nog belangrijker om een informatieve, toegankelijke én gebruiksvriendelijke stemhulp te maken die kiesgerechtigden laat zien dat ze er belang bij hebben om een stem uit te brengen en die hen helpt om een onderbouwde keuze te maken. Een stemhulp die kiesgerechtigden helpt om antwoord te krijgen op de vragen:

1. Wat voor onderwerpen spelen er, wat voor keuzes moeten er gemaakt worden?
2. Welke standpunten nemen de deelnemende partijen in?
3. Welke partij sluit het beste aan bij mijn standpunten?

De StemWijzer, een initiatief van ProDemos, is een onder kiesgerechtigden bekend platform dat invulling geeft aan deze doelstellingen. Met maatwerk als uitgangspunt gaat StemWijzer lokaal met alle deelnemende partijen een samenwerking aan.

0. STARTPAGINA STEMWIJZER

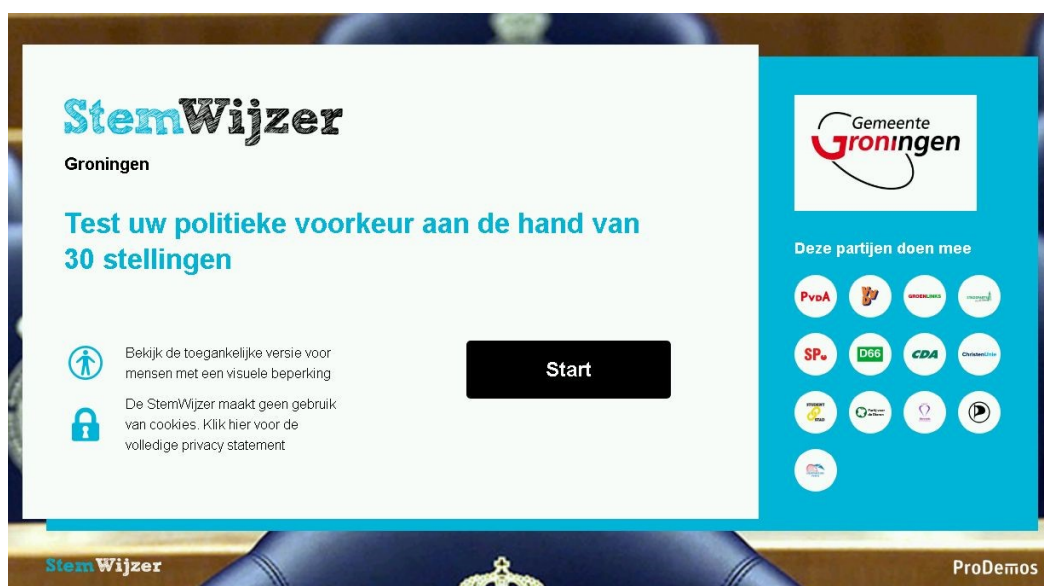
Bij de ontwikkeling van een StemWijzer staat het gebruiksgemak, zonder afbreuk te doen aan de objectieve informatievoorziening, altijd voorop. Kiesgerechtigden die informatie zoeken over de verkiezingen moeten zo efficiënt en intuïtief mogelijk hun weg kunnen vinden. ProDemos besteedt dan ook veel aandacht aan de vormgeving, mede in relatie tot de gebruiksvriendelijkheid, om de StemWijzer een eigentijdse, herkenbare en duidelijke uitstraling te geven.

De kiesgerechtigden navigeren via diverse kanalen naar de StemWijzer in uw gemeente:

- Via www.stemwijzer.nl.
- Via een zoekmachine, zoals Google. Gebruikers komen dan op www.stemwijzer.nl of komen rechtstreeks op de StemWijzer van uw gemeente.

StemWijzer is onderscheidend op dit punt, omdat het met afstand de bekendste digitale stemhulp is voor veel kiesgerechtigden. Zie ook de informatie over de gebruikscijfers.

- Via de websites van de gemeenten zelf. Kiesgerechtigden worden onder andere met een banner doorgeleid naar de StemWijzer van de eigen gemeente.
- Vanuit iedere willekeurige andere website van organisaties die voor de gemeenteraadssverkiezingen een banner willen plaatsen. Hiervoor stelt ProDemos in overleg een banner ter beschikking.

Screenshot 1

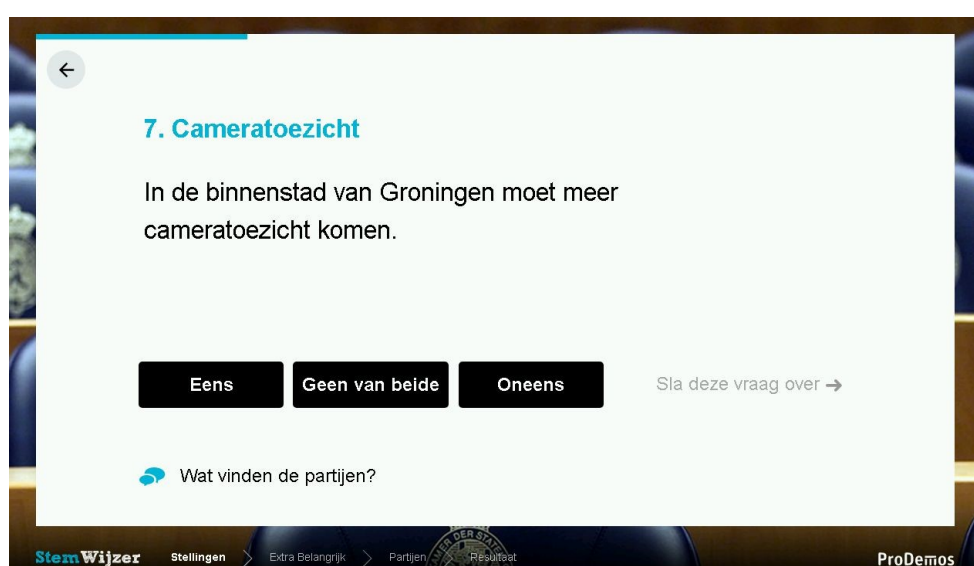
Welkom bij de StemWijzer (voorbeeld)

Via een van de genoemde manieren komt de kiesgerechtigde bij de StemWijzer van uw gemeente. Op de eerste pagina van de StemWijzer zie je in één oogopslag alle partijen die meedoen aan de verkiezingen. Door te klikken op het logo ga je naar de website van de betreffende partij.

Via de knop 'Start' worden de kiesgerechtigden naar de eerste stelling geleid. Mensen met een visuele beperking kunnen de toegankelijke versie aanklikken. Gebruikers kunnen de internetveiligheid raadplegen in het privacy statement.

StemWijzer kiest er bewust voor om in deze fase (voorafgaand aan de stellingen) geen enquêtevragen te stellen of achtergrondinformatie te vragen, omdat dat de gebruiksvriendelijkheid verlaagt. In de regel maakt meer dan negentig procent van de bezoekers van de StemWijzer de hele test af tot aan het eindresultaat en dat willen we uiteraard zo houden.

2. DE STELLINGEN EN KEUZEMOGELIJKHEDEN

Screenshot 2

Weergave stelling en keuzemogelijkheid (voorbeeld)

Een StemWijzer telt meestal 30 stellingen. Over deze stellingen moeten de kiesgerechtigden een standpunt innemen. Ze hebben daarbij de keuze uit de mogelijkheden 'Eens', 'Oneens' of 'Geen van beide'. Ook kunnen ze een stelling overslaan. ProDemos kiest voor deze drie antwoordmogelijkheden om meerdere redenen:

- Het is de meest gebruiksvriendelijke én transparante methode.
- Deze antwoordopties zorgen voor een beleving die aansluit bij de manier van stemmen zoals dat gaat in de Nederlandse democratie: volksvertegenwoordigers kunnen voor of tegen voorstellen stemmen en zich eventueel onthouden van stemming. Een onderscheid tussen 'beetje' of 'heel erg' voor/tegen is daarbij niet aan de orde.
- Meer antwoordcategorieën hebben vooral nut voor enquêtes. Een stemhulp is geen enquête of een opiniepeiling. Het is niet bedoeld om attitudes te meten, maar juist om:
 - kiesgerechtigden te stimuleren naar de stembus te gaan door te laten zien waar de verkiezingen over gaan,
 - kiesgerechtigden te laten zien wat de standpunten van de deelnemende partijen zijn,
 - kiesgerechtigden te laten zien met welke partijen zij op inhoud de meeste overeenkomst hebben.

Gelijk onder de stelling staat een symbooltje Wat vinden de partijen? Door hierop te klikken kan de kiesgerechtigde korte toelichtingen van de deelnemende partijen raadplegen.

3. TOELICHTING PARTIJEN

7. Cameratoezicht

In de binnenstad van Groningen moet meer cameratoezicht komen.

Eens

Geen van beide

Oneens

Sla deze vraag over →

Wat vinden de partijen?

Eens	Geen van beide	Oneens
PvdA		VVD
Stadspartij		GroenLinks
CDA		
"Het CDA vindt cameratoezicht een nuttig instrument om criminaliteit en uitgaansgeweld te voorkomen, op te sporen en tegen te gaan. Al dan niet tijdelijke uitbreiding op overlastlocaties moet mogelijk zijn."		"In het uitgaansgebied hangen al camera's. Het gebruik van camera's buiten dat gebied is niet zinvol, blijkt uit onderzoek. Bovendien willen we de privacy van burgers beschermen."
		SP
		D66

Screenshot 3

Deelnemers kunnen de toelichting van de politieke partijen raadplegen(voorbeeld)

4. EXTRA GEWICHT TOEKENNEN AAN STELLINGEN

←

Zijn er onderwerpen die u extra belangrijk vindt?

Aangevinkte stellingen tellen extra mee bij het berekenen van het resultaat.

Ga verder

Extra belangrijke onderwerpen

☐ Forum	☐ Spaargeld	☒ Kamerverhuur
☐ Koopzondagen	☐ Stedenbanden	☐ Dancefeesten
☒ Foulteren	☐ Tegenprestatie	☐ Diepenring
☐ Wijkraden	☐ Asielzoekers	☐ Wilde dieren
☐ Voorrang fietser	☐ Autovrije binnenstad	☐ Energie neutrale woningen
☐ Wietfeet	☐ Topsport	☐ Hondenbelasting
☐ Cameratoezicht	☐ Cultuursector	☐ Afvalstoffenheffing
☐ Vestigingsbeleid winkels	☒ Meerstad	☐ Windmolens
☐ OZB	☐ Sociale werkplaatsen	☐ Parkeertarieven
☐ Laaggeschoold werk	☐ Welstandscommissie	☐ Plekuren

X Verwijder selectie

Screenshot 4 Extra Belangrijk (voorbeeld)

Na het doorlopen van de stellingen, heeft de kiesgerechtigde de mogelijkheid om aan te geven welke stellingen hij extra belangrijk vindt. Deze stellingen tellen dubbel mee bij het bepalen van het (eind)resultaat. Op deze manier hoeft de kiesgerechtigde bij het beantwoorden van de stellingen zelf alleen over het eigen standpunt na te denken. Pas nadat hij alle stellingen doorlopen heeft en de onderwerpen kan overzien, wordt in één scherm de vraag voorgelegd of er onderwerpen zijn die hij of zij extra belangrijk vindt.

5. PARTIJEN KIEZEN

←

Welke partijen wilt u meenemen in het resultaat?

U kunt **alle partijen** meenemen en u kunt een **eigen selectie maken** van tenminste drie partijen.

Naar resultaat

Kies de partijen die u mee wilt nemen in het resultaat

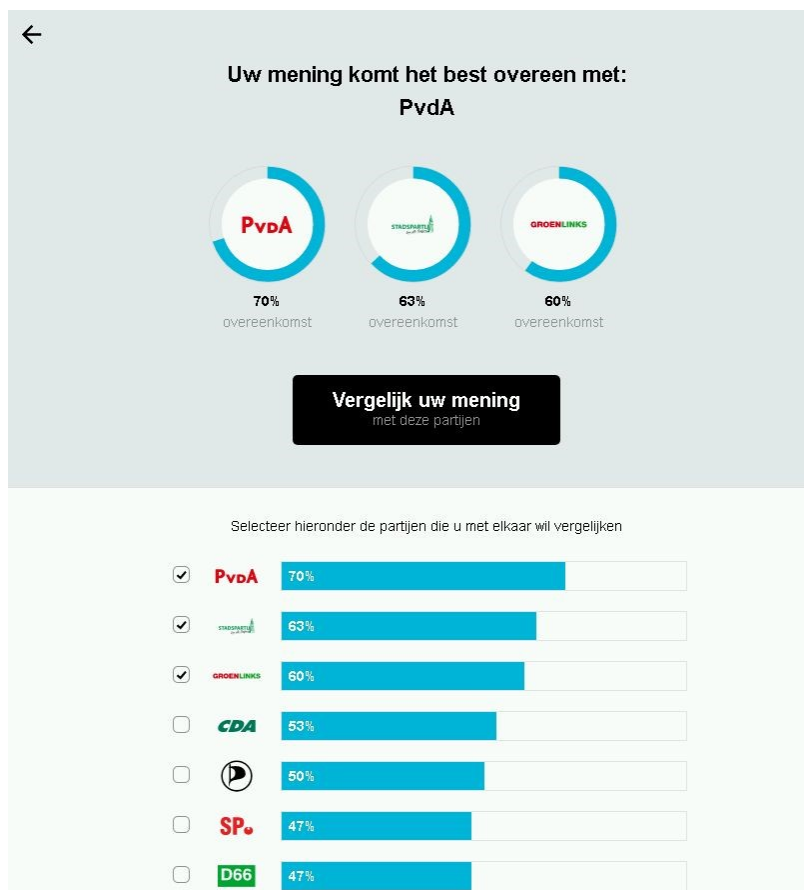
✓ Selecteer alle partijen ✓ Verwijder selectie

☒ PvdA	☒ D66	☒ Lijst Bervoets (naamloze lijst)
☒ VVD	☒ CDA	☒ Piratenpartij
☒ GroenLinks	☒ ChristenUnie	☒ Libertarische Partij
☒ Stadspartij	☒ Student en Stad	
☒ SP	☒ Partij voor de Dieren	

Screenshot 5 Partijen (voorbeeld)

Voordat ten slotte het eindresultaat wordt getoond, krijgt de kiesgerechtigde nog de mogelijkheid om aan te geven of er partijen zijn die hij/zij niet wil meenemen in het eindresultaat. In dit scherm staan standaard alle deelnemende partijen aangevinkt. Mocht een kiesgerechtigde het aantal partijen willen beperken, dan kan dat door een eigen selectie, van minimaal drie partijen te maken. Door op de knop 'Naar resultaat' te klikken, wordt het (eind)resultaat getoond.

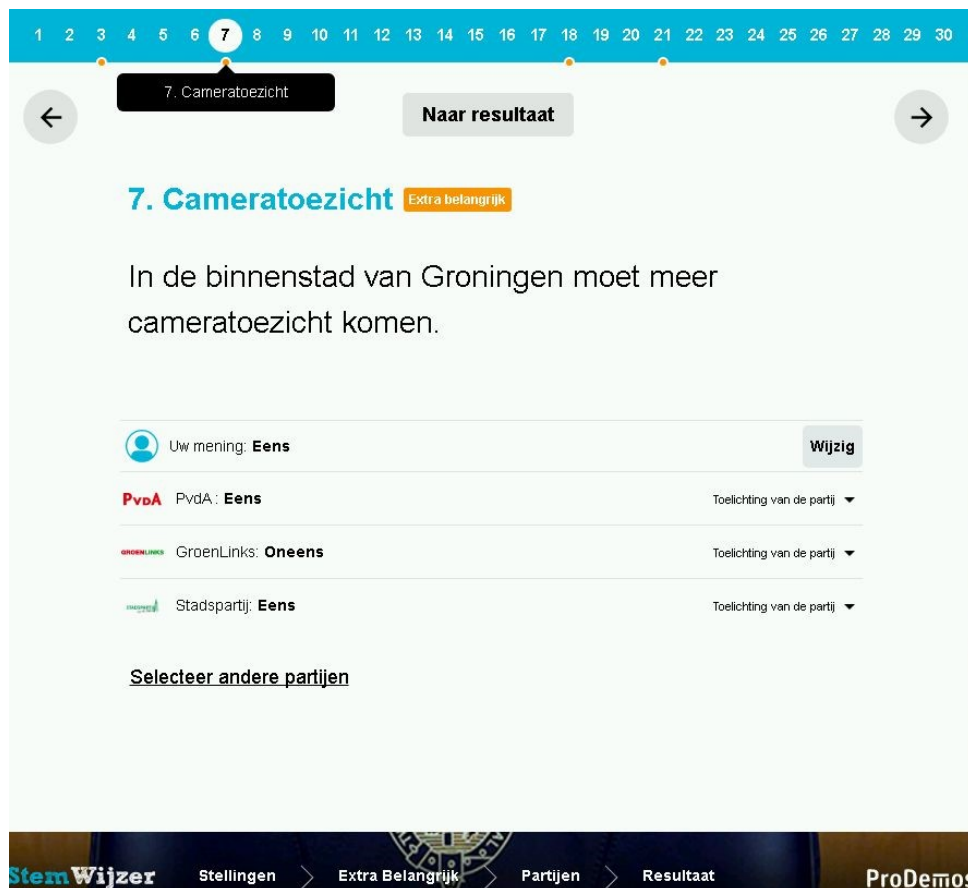
6. EINDRESULTAAT

Screenshot 6

Resultaatpagina (voorbeeld)

- Kiesgerechtigden zien in één oogopslag het resultaat; het is eenvoudig te zien met welke drie partijen ze de meeste overeenkomst hebben en vervolgens in afnemende volgorde de andere partijen.
- Van alle partijen wordt aangegeven met welk percentage de kiesgerechtigde het eens is met die partij. Zo wordt helder dat ook met de partij die bovenaan staat niet op alle punten overeenstemming is en dat met de partij onderaan de lijst op sommige punten toch nog wel overeenstemming bestaat.
- We nodigen deelnemers uit om zich nog verder te verdiepen in het eindresultaat. Direct onder de top drie kan de gebruiker klikken op de button 'Vergelijk uw mening'. Men kan hier eenvoudig toelichtingen bekijken en de partijen en onderwerpen selecteren die hij/zij het meest belangrijk vindt. Ook kan men partijen toevoegen of verwijderen.
De standpunten die extra belangrijk zijn aangemerkt zijn in de tijdbalk met oranje gemerkt. Bij iedere stelling bestaat de mogelijkheid het standpunt te wijzigen en dan te bekijken hoe dit van invloed is op het resultaat. Zie screenshot 7.

Screenshot 7

Standpunten kiesgerechtigde en partijen per onderwerp, plus de mogelijkheid standpunt te wijzigen en terug te gaan naar resultaat

Onderscheidende aanpak in vormgeving en gebruiksvriendelijkheid

De StemWijzer richt zich met de resultaatpagina op de informatiebehoefte van het brede publiek. Ook hier staat overzichtelijkheid en begrijpelijkheid weer voorop:

- *Voor een breed publiek:* StemWijzer is er voor iedereen. De stellingen gaan over concrete onderwerpen en alle onderdelen, waaronder de resultatenpagina, zijn zo vormgegeven en ontwikkeld dat het voor een breed publiek begrijpelijk is. Uit onderzoek is gebleken dat de vormgeving van de resultatenpagina zoals StemWijzer die gebruikt, door de meeste kiezers beter gewaardeerd wordt dan resultatenpagina's van andere stemhulpen (bron: [Motivaction, 2010](#)).
- *Transparant resultaat (what you see is what you get):* StemWijzer is helder en duidelijk. Het eindresultaat zoals dat aan de kiesgerechtigde wordt getoond, is geen 'black box': het is voor de gebruiker inzichtelijk hoe het resultaat tot stand komt, namelijk door het optellen van het aantal overeenkomsten tussen de kiesgerechtigde en de deelnemende partijen. De presentatie in een politiek assenstelsel, of het werken met schuifjes die men heen en weer kan bewegen, zoals bij andere stemhulpen gebeurt, zorgt voor onduidelijkheid. De effectiviteit van de transparante rekenmethode van de StemWijzer wordt ook ondersteund door een wetenschappelijke studie. (Louwerse & Rosema, [The Design Effects of Voting Advice Applications: Comparing Methods of Calculating Matches](#), Acta Politica, 2013).